

Пише: Роџер Коен
петак, 10 децембар 2010 22:28

Могли бисмо да кажемо да Нобелова награда за мир не би требало да буде уручена истакнутом дисиденту, затвореном писцу и браниоцу демократије, Лиу Сибау, већ Комунистичкој партији Кине. Аргумент за ово се држи на циничној реалној политици, али није без основа. За мало дуже од три деценије, Комунистичка партија Кине је ослободила беде и прогона 20% човечанства и довела га до напредка, који је упркос томе што је крајње неуједначен, био назамислив када је Денг Сијаопинг 1978. променио правац пошто је поткопао пролетерску револуцију, која је посејала глад међу становништвом.

У току тог периода, Кина је учинила светом стабилност (сопствену и планетарну), као незамењиву вредност. Нестабилност (читај – рат), је неспојива са циљем Партије, која намерава да Кина буде развијена светска сила средином овог века. Тако је Кина показала опрезност у односима са Тајваном и војним гарнизонима САД смештеним у Азији. Уствари, ћутке је прихватила то америчко присуство знајући да тима умирује своје азијске суседе, и умањује јединствени шок од успона саме земље.

Комунистичка партија Кине је земљу извукла из изолације, и она сада игра главну улогу у глобалној економији. Њен непопустив интерес за економски раст створио је тражњу есенцијалну за развој, и показао је њен значај за извлачење света из економске кризе из 2008. године. Само су кредити Кине омогућили да САД издрже свој дефицит, а захваљујући роби made in China амерички потрошачи су себи омогућили добијање дивиденди од Wal-Mart-a.

Симбиоза између САД и Кине, узајамно поверење можда исувише комплексно да би се разоткрило, вероватно је најистакнутији фактор међународног мира који тренутно влада у свету. Таква узајамна зависност није постојала за време биполарног света у току Хладног рата између САД и СССР-а.

Никада пре доминантна светска сила није имала толико поверења у свог могућег заменика на том месту. Та нит која повезује најзначајнији однос на свету, показује да промене на власти у 21. веку могу да буду мање насиљне него оне из 20. века. Поглед на значај који је рат имао за брзи успон САД, показује колико је неуобичајено мирно ишао успон Кине.

Дајући предност политици неинтервенционизма, следећи своје економске интересе са

Кинеска Комунистичка партија је више заслужила Нобела

Пише: Роџер Коен
петак, 10 децембар 2010 22:28

систематским интензитетом (посебно при међународној куповини сировина), и одговарајући на енергичан мада закаснео начин на народни бес због радних и питања заштите животне средине, Комунистичка партија Кине је сигурно увела један ауторитарни режим уз више интелигенције и флексибилности него било која друга диктатура у Историји. На тај начин, свом народу је донела незмисливу добит. Уједно, то је свету донело и мир. Дакле, рекао бих да има више него довољно разлога да се Нобелова награда за мир додели кинеској Комунистичкој партији. Њени успеси су фундаментални.

Мада, наравно, ова прича има и другу страну, и то није само бруталност при масакру због протеста у корист демократије на тргу Тјенанмен из 1989. године. Ништа (ни разарање животне средине, ни права на личну својину, ни растућа неједнакост), није могло да се препречи на путу галопирајућег економског напретка.

Једнопартијски режим зависи од црвеног чланства, издржаваног по сваку цену. Прва од њих спречава било какав директни изазов власти Партије. Храбри захтев Лиуа за политичком либерализацијом у Писму 08 и његов веома познати позив («требало би да престанемо да речи оцењујемо као деликт»), донели су му затворску казну од 11 година. Влада га је оптужила да «директно клевеће и да подстиче и друге на рушење државне власти» сопствене земље.

Истину говорећи, једино што је Лиу урадио је објављивање одређених вредности када је тврдио да «никаква сила не може да угushi људску жељу за слободом». Чини ми се да је на дугу стазу у праву, и кинеска Комунистичка партија то зна. Али она не воли да се много говори о њеном опсесивном, агилном и бриљантном програму стабилности ради кинеског развоја.

С временом, у Кини ће бити више слобода, али предвиђам да неће постојати једна вишепартијска демократија. Ова Нобалова награда је значајно достигнуће на том путу. Светском миру је потребна кинеска Комунистичка партија, али су му такође потребни храбри људи ка што је Лиу, како би терали вође своје земље ка све већем отварању. Требало би да одмах буде ослобођен, јер је његов једини «деликт» то што је гледао даље од хоризонта.

(Њујорк Тајмс)

Кинеска Комунистичка партија је више заслужила Нобела

Пише: Роџер Коен

петак, 10 децембар 2010 22:28

превео: Бранислав Ђорђевић